

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๖/๒๕๖๐
วันจันทร์ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๕ พิจารณาแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ)
ในปี ๒๕๖๐ กลุ่ม “เศรษฐกิจอนาคต” จำนวน ๒ วาระ

๑. การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
๒. เศรษฐกิจสร้างสรรค์

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายอำพล จินดาวัฒนะ

๑. ควรสร้างความเข้มแข็งในระดับชุมชนท้องถิ่นควบคู่กับการปรับปรุงกฎหมายให้สามารถรองรับนโยบายจากภาครัฐ เพื่อสร้างโอกาสให้คนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวและระบบเศรษฐกิจของประเทศ อันจะทำให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไปในอนาคต

๒. ควรมีการสร้างภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวในรูปแบบบริการท่องเที่ยวแบบครบวงจรที่มีความสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น เช่น บริการเช่าเหมาลำเครื่องบินท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยมีภาคเอกชนร่วมบริหารจัดการกับภาครัฐ และชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างวงจรการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

๓. ควรมีการสนับสนุนการให้บริการข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว และสร้างความเชื่อมโยงทั้งในด้านการให้บริการเทคโนโลยีหรือเว็บไซต์ การบริหารจัดการแบบครบวงจร การให้บริการต้อนรับและบริการสาธารณะเข้าด้วยกัน รวมทั้งควรมีการสร้างความปลอดภัยให้การท่องเที่ยวมีรูปแบบที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน เช่น ถนนคนเดิน วัฒนธรรมอาหาร เป็นต้น ตลอดจนสนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้ก้าวไปสู่การท่องเที่ยว ๔.๐ และสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง

๔. ควรมีการส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามาเป็นเจ้าของธุรกิจในพื้นที่ของตนเองมากยิ่งขึ้น เช่น การสร้างโฮมสเตย์ การขายของจากคนในชุมชน ฯลฯ เพื่อป้องกันบุคคลภายนอกเข้ามาประกอบธุรกิจที่อาจทำให้วัฒนธรรมในชุมชนเลือนหายไป โดยรัฐควรสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคม และการบริการข้อมูลหรือขั้นตอนการดำเนินการจากภาครัฐให้กับคนในชุมชนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้การท่องเที่ยวยั่งยืนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างสร้างสรรค์

นายธานินทร์ ฝะเอม

๑. การตั้งคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ททช.) และการจัดทำร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พ.ศ. .... ในระดับชาตินั้น ควรมีการผลักดันให้แยกศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) ออกจากสำนักงานบริหารและพัฒนาความรู้ (OKMD) เพื่อยกระดับกลยุทธ์ขององค์กร (Corporate level) ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ย่านเจริญกรุงให้เป็น

แนวทางการศึกษาในระดับประเทศ (National level) รวมทั้งสร้างความเข้าใจถึงปัญหาในระดับพื้นที่ โดยอาจจัดทำแผนพัฒนาและส่งเสริมย่านสร้างสรรค์ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีขึ้น เกิดการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ของพื้นที่อย่างสูงสุด ทั้งด้านเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องทั่วประเทศ

๒. การจัดตั้งสำนักงานนโยบายและขับเคลื่อนการท่องเที่ยว ให้เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (Intelligence unit) นั้น อาจจะต้องมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ทั้งในด้านการวิเคราะห์ ควบคู่ไปกับการมีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่มีการประเมินผลตัวชี้วัดเป็นรายเดือน เพื่อให้สามารถบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกันอย่างรอบด้าน ทั้งสินค้าโอท็อป (OTOP) สายการบิน บริการท่องเที่ยว ระบบที่พัก และแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

๓. การจัดตั้งคณะกรรมการบูรณาการการท่องเที่ยวจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์ที่ร่วมกับภาคเอกชนอย่างถาวรในทุกจังหวัด รวมถึงจังหวัดที่ไม่ได้อยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว นั้น อาจไม่ครอบคลุมถึงเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ในเรื่องการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการภายใต้การดำเนินงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดังนั้น เพื่อให้การท่องเที่ยวสามารถก้าวไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based) ได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงควรมีการพิจารณากำหนดแนวทางการปฏิรูปจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ให้เกิดการสร้างต้นแบบธุรกิจในแต่ละพื้นที่ และสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

๔. ควรมีการพิจารณากำหนดให้องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) และสำนักงานพัฒนาพิงคนคร เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อบูรณาการการทำงาน และสร้างความเชื่อมโยงในการดำเนินงานด้านนโยบาย รวมทั้งขับเคลื่อนการท่องเที่ยวให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นายอนลธิษฐ คุณากร

การพัฒนางานด้านการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน จำเป็นจะต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เช่น สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น เพื่อให้การดูแลนักท่องเที่ยว การป้องกันอาชญากรรม และการบริหารจัดการระบบที่พักแรมและข้อมูลคนเข้าเมือง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถขับเคลื่อนงานด้านการท่องเที่ยวให้มีการพัฒนาแบบมั่นคงและยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

นายกษิต ภิรมย์

๑. คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ควรเสนอให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวทุกคน โดยไม่มีข้อยกเว้น และให้นำเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าว มาเป็นงบประมาณในการพัฒนางานด้านการท่องเที่ยว เช่น การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับการดูแลนักท่องเที่ยว การป้องกันอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว การปรับปรุงการบำรุงรักษา และการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เป็นไปอย่างยั่งยืนและสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศมากยิ่งขึ้น

๒. คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ควรให้ความสำคัญและพิจารณาประเด็นปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว เช่น การรีดไถหรือเอาเปรียบนักท่องเที่ยว การขาดบุคลากร

ที่เพียงพอในการตรวจตราเพื่อป้องกันเหตุอาชญากรรม การขาดแคลนสุขภาพสาธารณะในบางพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งหากปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไขปรับปรุง จะทำให้การท่องเที่ยวของประเทศมีการพัฒนาและสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. รัฐบาลควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างจริงจัง โดยอาจศึกษาตัวอย่างจากต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐเกาหลี เป็นต้น มาเป็นต้นแบบในการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และควรบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคิดค้นและประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางอุตสาหกรรมหรือทางเศรษฐกิจได้ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่สามารถส่งออกความคิดสร้างสรรค์ได้ในอนาคต

นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต

ในปัจจุบันปัญหาที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของประเทศยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ปัญหาผู้มีอิทธิพลในแหล่งท่องเที่ยว การบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การเกิดอาชญากรรมกับนักท่องเที่ยว การขาดแคลนสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น ดังนั้น คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นใจกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนางานด้านการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง และสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไป

พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก

เนื่องจากในปัจจุบันมีการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในประเทศเป็นอย่างมาก อาจทำให้วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนในชุมชนท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป จนอาจสูญหายไปอย่างถาวร ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถสืบทอดไปยังเยาวชนรุ่นหลังได้ ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตดั้งเดิมของคนในชุมชน เพื่อสร้างแรงดึงดูดหรือจุดสนใจให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งจะทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์

ภาครัฐควรมุ่งเน้นหรือให้ความสำคัญในเรื่องของเศรษฐกิจในระดับชุมชนหรือท้องถิ่น โดยจะต้องมีนโยบายหรือแผนงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถจัดทำองค์ความรู้ หรือหลักสูตรการเรียนการสอน หรือการวิจัยพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจในชุมชนหรือท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนาด้านเศรษฐกิจในระดับชุมชนหรือท้องถิ่นมีความสอดคล้องเหมาะสมกับความเป็นจริงในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในด้านอาชีพต่อไป

นายเสรี สุวรรณภานนท์

๑. การขาดการประสานงานหรือการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งข้อเสนอการปฏิรูป ของคณะกรรมการไม่ได้มีการกล่าวถึงเรื่องดังกล่าวไว้อย่างไร ดังนั้น คณะกรรมการจึงควรมีพิจารณา กำหนดแนวทาง กระบวนการ หรือวิธีการเกี่ยวกับเรื่องของการประสานงาน รวมทั้งการติดตามผลการดำเนินงาน ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในเรื่องของการจัด กิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยจะต้องจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานที่ ท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และขยายให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมทั้งจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวอย่างจริงจัง เพื่อให้ประชาชนภายในท้องถิ่นมีรายได้และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ มีความมั่นคงอย่างยั่งยืน

นายชูชัย ศุภวงศ์

๑. ภาครัฐควรมีการพิจารณาถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำในเรื่องของรายได้ของประชาชน โดยเฉพาะรายได้ที่มาจากการท่องเที่ยวว่า ในปัจจุบันมีการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นหรือส่วนกลาง มากน้อย เพียงใด หากรายได้จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังคงกระจุกตัวอยู่เพียงแค่ส่วนกลาง การแก้ไขปัญหา ความเหลื่อมล้ำในเรื่องรายได้ของประชาชนยังคงเป็นไปได้ยาก

๒. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการการท่องเที่ยวจังหวัดโดยเร็ว เพื่อให้การขับเคลื่อน การท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยวของคนในท้องถิ่น (Inclusive Tourism) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ภาครัฐจึงควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นมีบทบาทในเรื่องดังกล่าว

๔. ควรมีการบัญญัติเรื่องของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไว้ในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอน การดำเนินการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ

นายกิตติ กิตติโชควัฒนา

ภาครัฐควรส่งเสริมหรือสนับสนุนในเรื่องของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในด้านการคมนาคม เช่น การเดินทางท่องเที่ยวโดยรถไฟ เป็นต้น ควรมีการดำเนินการปรับปรุงคุณภาพของรถไฟให้มีประสิทธิภาพ มีความสะดวก และมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ตลอดจนพิจารณาฟื้นฟูหรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ ในชุมชนหรือท้องถิ่นต่าง ๆ ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนหรือท้องถิ่นต่อไป

พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย

ปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยในเรื่องของการท่องเที่ยว ปัจจุบันมีแนวโน้มทวีความรุนแรง และหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เช่น โรคระบาด โรคหลอดเลือดสมอง การระบาดของโรค SARS ไข้หวัดนก การก่อการร้าย อาชญากรรม การชุมนุมประท้วง ภัยพิบัติทางธรรมชาติและวิกฤตทางการเมืองในประเทศ เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวลดลงอย่างชัดเจน จึงเห็นว่าควรให้มีการจัดตั้งศูนย์แจ้งเหตุ

ฉุกเฉินนักท่องเที่ยว เพื่อช่วยเหลือประสานงานแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน ให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วและทันที่

นางพรพันธุ์ บุญรัตพันธุ์

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตของประเทศ โดยประเทศไทยเป็นประเทศที่ได้เปรียบประเทศอื่น ๆ ด้านการท่องเที่ยวเนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย รวมถึงเป็นแหล่งกระจายรายได้และการจ้างงานเพื่อช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับชุมชนและสังคมไทยแล้ว ควรจะมีการพัฒนาคุณลักษณะเด่น ๆ และสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวและ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วโลกเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มมากขึ้น เช่น การให้บริการ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความปลอดภัยในการคมนาคม การอำนวยความสะดวกและสถานที่พักผ่อน อาหาร และการบริการด้านการแพทย์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เป็นต้น

นายสุรินทร์ จิรวชิษฐ์

ข้อเสนอเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ดังนี้

๑. ควรมีการบูรณาการทุกภาคส่วน เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทยและส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการรักษาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน
๒. ควรให้มีการจัดระเบียบสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสะอาดและเป็นระเบียบ
๓. ควรจัดให้มีการรวบรวมและเรียบเรียงประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ให้มีคุณค่าทั้งด้านประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชาติพันธุ์ของโลก
๔. ควรจัดให้สถานที่ท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในทุกด้านให้นักท่องเที่ยว
๕. ควรมีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ข้อเสนอเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ดังนี้

๑. ควรพัฒนาและส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้และความสามารถในการแปรรูปสินค้าด้านการเกษตรพื้นฐานเพื่อเป็นสินค้าสำเร็จรูปพร้อมปรุงหรือพร้อมรับประทานได้อย่างมีคุณภาพ
๒. ควรใช้หลักวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมีต้นทุนต่ำ
๓. ควรพัฒนาระบบการขายโดยใช้ระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยดำเนินการ
๔. ควรพัฒนาคุณภาพสินค้าที่คนไทยมีความรู้ความสามารถพิเศษให้สามารถผลิตสินค้าได้จำนวนมากและมีคุณภาพ เช่น ผ้าทอมือ ผ้าฝ้าย ผ้าไหมมัดหมี่ เป็นต้น

พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ควรติดตามและเร่งดำเนินการให้มีการปรับโครงสร้างคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ททช.) ในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้มีภาคเอกชนเพิ่มขึ้นทั้งในด้านสาขาอาชีพและพื้นที่ให้ครอบคลุมถึงชุมชนและสถาบันการศึกษา โดยพิจารณาจากความสำคัญ ความเร่งด่วนและความสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปภายใต้กรอบระยะเวลาที่มีอยู่

๒. ควรติดตามและเร่งรัดให้มีการจัดตั้งสำนักงานนโยบายและขับเคลื่อนการท่องเที่ยว ภายใต้การกำกับของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อขับเคลื่อนงานในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ททช.) และการตั้งคณะกรรมการบูรณาการการท่องเที่ยวจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในพื้นที่ร่วมกับภาคเอกชนอย่างถาวรในทุกจังหวัด รวมถึงจังหวัดที่ไม่ได้อยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๓. ควรสนับสนุนให้มีการลงทะเบียนผู้เข้าพักสำหรับชาวต่างชาติโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาดำเนินการ เช่น Passport สำหรับที่พักทุกประเภท การบันทึกข้อมูลผ่านระบบ Online และเก็บสำเนา Passport เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนถูกต้อง ตลอดจนให้ยกเลิกการใช้บัตร ตม.๖ ในการผ่านเข้าออกประเทศทั้งคนไทยและต่างชาติ โดยอาจใช้ข้อมูลจาก e-Passport และข้อมูลการลงทะเบียนเข้าพักแบบ Online แทน

๔. ควรส่งเสริมและสนับสนุนย่านสร้างสรรค์ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมธุรกิจและบริการในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงเรื่องราวของย่าน ผู้คน ธุรกิจดั้งเดิม เข้ากับมาตรการส่งเสริมธุรกิจสร้างสรรค์ และการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมธุรกิจสร้างสรรค์และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อกระบวนการคิด การผลิตและการตลาดในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์พร้อมทั้งเกื้อกูลให้ธุรกิจดั้งเดิมในพื้นที่ได้ประโยชน์จากการพัฒนาเพื่อดึงดูดให้มีการลงทุนใหม่ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศและกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ อันนำไปสู่การเกิดเป็นแหล่งศูนย์รวมของบุคลากรสร้างสรรค์ทั้งในและต่างประเทศที่ทำให้เกิดการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ ตลอดจนผลงานและโอกาสพัฒนาของธุรกิจและบุคลากรของไทยอย่างยั่งยืน

ระเบียบวาระที่ ๓ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน เรื่อง การส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากชีวมวลไม้โตเร็วเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้กับเกษตรกร สร้างป่า และเสริมความมั่นคงด้านพลังงาน

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ

๑. การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าชีวมวล ควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อเป็นพลังที่จะเข้าร่วมในระบบเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) โดยให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาวัตถุดิบเหลือใช้ และการปลูกไม้โตเร็วในพื้นที่เพาะปลูกอย่างเป็นระบบ ทำให้เกษตรกรมีอาชีพและมีรายได้จากการปลูกไม้โตเร็ว ซึ่งเป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเชื้อเพลิงชีวมวลและเป็นการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน

๒. การสรรหาผู้ประกอบการกิจการโรงไฟฟ้าชีวมวลที่จะเข้าร่วมในระบบเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) จะต้องดำเนินการด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยไม่ให้ขัดต่อกฎหมายต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องเกษตรพันธสัญญา

๓. แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๗๙ (Alternative Energy Development Plan : AEDP ๒๐๑๕) ได้ตั้งเป้าหมายในการผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชีวมวลภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๙ ให้มีกำลังการผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๕๗๐ เมกะวัตต์ ซึ่งในปัจจุบันโรงไฟฟ้าชีวมวลที่เปิดดำเนินการแล้วมีกำลังผลิตไฟฟ้าทั้งประเทศประมาณ ๙๓๕ เมกะวัตต์ ดังนั้น การสร้างโรงไฟฟ้าชีวมวลเพื่อให้มีกำลังผลิตไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมาย ควรคำนึงถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อม และปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากการคัดค้านของประชาชน เป็นต้น

๔. การส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชีวมวลในระบบเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) จะต้องมีความชัดเจนในการดำเนินการ โดยทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกร รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดผลประโยชน์ตกไปอยู่กับนายทุนและผู้ประกอบการรายใหญ่นอกจากนี้ ระบบเกษตรพันธสัญญาควรคำนึงถึงความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อแหล่งเชื้อเพลิงชีวมวลที่จะนำมาใช้ในการผลิตไฟฟ้า เช่น เหตุการณ์อุทกภัยและอัคคีภัย เป็นต้น

นายกษิต ภิรมย์

๑. การดำเนินการส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากชีวมวลไม้โตเร็วเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้กับเกษตรกร สร้างป่าและเสริมความมั่นคงด้านพลังงาน โดยใช้วิธีแยกดำเนินการทีละประเด็น จะส่งผลให้เกิดปัญหาในหลายด้าน เช่น ความไม่เข้าใจในการดำเนินการ และการมองไม่เห็นภาพรวมของกระบวนการ เป็นต้น ดังนั้น การปฏิรูปเรื่องดังกล่าวจะต้องมองอย่างเป็นองค์รวมและดำเนินการด้วยความต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประเทศไทยเกิดความมั่นคงทางด้านพลังงานไฟฟ้าอย่างยั่งยืน

๒. จากการศึกษาของคณะกรรมการพบว่าประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเขตร้อนชื้น มีแหล่งพันธุ์ไม้โตเร็วที่สามารถปลูกได้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ คือ ต้นยูคาลิปตัส ซึ่งสามารถส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วชนิดนี้เพื่อนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงชีวมวลในการผลิตพลังงานไฟฟ้า ดังนั้น ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสียจากการปลูกพืชชนิดนี้และคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนปลูก รวมทั้งจะต้อง

มีการกำหนดสัดส่วนในการปลูกให้ชัดเจนว่าสัดส่วนของต้นยูคาลิปตัสจะเป็นจำนวนเท่าใดของสัดส่วนพลังงานทดแทนทั้งหมดที่จะนำมาใช้ในการผลิตไฟฟ้า

๓. ตามแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก (Alternative Energy Development Plan : AEDP ๒๐๑๕) ได้กำหนดเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทน (ทั้งในรูปของพลังงานไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพภายใต้แผน AEDP ๒๐๑๕) เป็นร้อยละ ๓๐ ของการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ในปี ๒๕๗๙ โดยสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนจะอยู่ที่ร้อยละ ๒๐ ดังนั้น การส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้าจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในด้านของชนิดหรือประเภทของไม้โตเร็วที่จะปลูก และที่สำคัญการจัดหาพื้นที่ในการปลูกว่าจะอยู่ในพื้นที่ใด มีจำนวนกี่ไร่ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถมองเห็นภาพการดำเนินการที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๔. การออกประกาศให้ภาคเอกชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการปลูกไม้โตเร็วหรือส่งเสริมให้มีการปลูกไม้โตเร็วในระบบเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) มีหลักประกันสัญญาการซื้อขายไฟฟ้าที่เพียงพอหรือไม่ และจะส่งผลให้มีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นหรือไม่ เช่น ปัญหาความร่วมมือจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ปัญหาการรับซื้อกระแสไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชีวมวล และปัญหาความไม่แน่นอนในการป้อนพลังงานไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้า เป็นต้น

ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์

ควรชี้แจงและสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับแนวทางการปลูกไม้โตเร็ว ซึ่งจะดำเนินการในพื้นที่เสื่อมโทรมที่ไม่สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นได้ รวมทั้งไม่ใช้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง และน้ำระหว่างการปลูก นอกจากนี้ควรนำเสนอประโยชน์ของการปลูกไม้โตเร็วว่าจะช่วยลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อีกด้วย

นายดำรงค์ พิเดช

การส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วสำหรับการผลิตไฟฟ้าชีวมวลอาจก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบตัดไม้ในพื้นที่ป่าหรือพื้นที่สาธารณะ ดังนั้น ควรตรากฎหมายและกำหนดมาตรการป้องกันการนำไม้จากพื้นที่ป่าทุกชนิดมาผลิตไฟฟ้าชีวมวล รวมทั้งระบุให้ชัดเจนว่าไม้โตเร็วประเภทหรือชนิดใดที่จะสามารถนำไปผลิตไฟฟ้าชีวมวลเพื่อป้องกันปัญหาตัดไม้ทำลายป่า

นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤษฎ์

๑. ควรนำเสนอและเปรียบเทียบเชิงรายได้จากการปลูกไม้โตเร็วเพื่อผลิตไฟฟ้าชีวมวลกับพืชเศรษฐกิจประเภทอื่น เพื่อจูงใจให้เกษตรกรปลูกไม้โตเร็วเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งหากมีการปลูกไม้โตเร็วจำนวนมากก็จะลดปัญหาแย่งชิงทรัพยากรในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

๒. ควรส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่อแปรรูปลำต้นเป็นวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์สำหรับส่วนอื่น ๆ ของไม้โตเร็วก็นำไปผลิตพลังงานไฟฟ้าชีวมวล

๓. การควบคุมและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสวนป่าของรัฐและเอกชนยังขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น การส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วควรมีการจัดระเบียบและกำหนดพื้นที่ (Zoning) โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิหรือพื้นที่ที่รัฐอนุญาตให้ใช้พื้นที่ให้มีความชัดเจน รวมทั้งโรงงานผลิตไฟฟ้าชีวมวลจะต้องรับซื้อไม้โตเร็วจากเกษตรกรเฉพาะที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกไม้โตเร็วไว้

พลตำรวจโท อำนวย นิ้มมะโน

ควรพิจารณาผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนจากเชื้อเพลิงแต่ละประเภทอย่างเป็นระบบ ซึ่งการใช้เชื้อเพลิงจากไม้โตเร็วต้องอาศัยระยะเวลาหลายปีเพื่อให้ต้นไม้โต ดังนั้น ควรผลิตไฟฟ้าโดยใช้เชื้อเพลิงที่สามารถดำเนินการได้ทันที เช่น ขยะ ลม และแสงแดด เป็นต้น

นายชูชัย ศุภวงศ์

๑. ควรส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วบริเวณสองข้างทางรถไฟทั่วประเทศโดยเฉพาะพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นไม่ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดพื้นที่ป่าประมาณ ๑๒ ล้านไร่ รวมทั้งยังช่วยสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งอีกด้วย

๒. การปฏิรูปที่ประสบผลสำเร็จพบว่าเมืองคัมภีร์ประกอบสำคัญ ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) นโยบายมีความชัดเจน ๒) เครื่องมือของนโยบาย คือ กฎหมาย กลไกการปฏิรูป และมาตรการต่าง ๆ และ ๓) วัฒนธรรมความสำเร็จ ที่ดำเนินการโดยเอกชน ซึ่งปัจจุบันร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (แก้ไขตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ) ได้กำหนดกรอบทิศทางการปฏิรูปที่ชัดเจน มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติและกลไกโครงสร้างที่รองรับแผนการปฏิรูป อันเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านพลังงานให้เกิดผลสำเร็จ ตลอดจนมีตัวอย่างการส่งเสริมการปลูกกระถินยักษ์ในพื้นที่จังหวัดลพบุรีที่ประสบความสำเร็จ จึงอาจกล่าวได้ว่า เมื่อการส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากชีวมวลไม้โตเร็วเมืองคัมภีร์ครบทั้ง ๓ ประการ น่าจะประสบความสำเร็จในอนาคตอันใกล้

นายชูชาติ อินสว่าง

ควรกำหนดหลักเกณฑ์และประเภทของไม้โตเร็วในการรับซื้อไม้ของโรงไฟฟ้า การกำหนดมาตรการการปลูก บำรุงรักษา และควบคุมการตัดไม้โตเร็ว รวมทั้งสร้างการรับรู้และทำความเข้าใจในการใช้ไม้โตเร็วให้แก่เกษตรกร รวมทั้งรัฐควรสร้างกลไกการบริหารจัดการเกี่ยวกับไม้โตเร็วที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการตัดไม้ในป่าหรือพื้นที่สาธารณะเพื่อผลิตไฟฟ้าชีวมวล

พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์

๑. ในอนาคตหากมีความต้องการไม้โตเร็วเพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมากย่อมเกิดปัญหาการแย่งไม้ ดังนั้น รัฐต้องวิเคราะห์ความต้องการของวัตถุดิบประเภทไม้โตเร็วให้มีปริมาณเพียงพอเพื่อป้องกันปัญหาการลักลอบตัดไม้นอกสัญญาไม้โตเร็ว

๒. ควรส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ โดยจัดตั้งเป็นโซลาร์ฟาร์ม (Solar Farm) และดำเนินการในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนที่ร่วมลงทุนแบบประชารัฐ ซึ่งจะเพิ่มรายได้และมีการบริหารจัดการโดยชุมชนที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรพิจารณาแนวทางและมาตรการส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ให้กับชุมชนทั่วประเทศด้วย

นายเสรี สุวรรณภานนท์

เนื่องจากกระบวนการขออนุญาตก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าในประเทศไทย มีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการหลายขั้นตอนและมีความซับซ้อนยุ่งยาก รวมทั้งใช้ระยะเวลาในการดำเนินการค่อนข้างนาน

จึงทำให้ผู้ประกอบการสูญเสียโอกาสทางธุรกิจ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรปฏิรูประบบการอนุญาตก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าให้มีขั้นตอนและกระบวนการที่กระชับและชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยอาจลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนและไม่จำเป็นลง เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเริ่มก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าได้อย่างรวดเร็ว อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมการ ๓